

19. Heinz Nixdorf Museum

Chris Hakkaart

Rekenlinialen zijn na de abacus het tweede instrument dat de mensheid ontwikkeld heeft om berekeningen te maken. Daarna zijn de tel- en rekenmachines ontwikkeld en sinds deze eeuw de computer. Alhoewel wij ons in onze vereniging bezig houden met de rekenlinialen, hebben velen ook een al dan niet actieve interesse in rekenmachines en computers.

Zo verzamel ik continue adressen in het buitenland waar iets te zien zou zijn. Het HNF, Heinz Nixdorf Museum, stond al een tijdje op mijn lijst. Afgelopen september kon een bezoek goed gecombineerd worden met een vakantie in die richting. Het overtrof mijn verwachting, vandaar dat ik erop wil wijzen.

Het betreft:
Heinz Nixdorf Museum
Furstenallee 7
33102 Paderborn
Duitsland.

openingstijden: 10 tot 18 uur. Maandags gesloten
toegang: 6,- DM. Familiekaart: 12,- DM
Ruime parkeergelegenheid voor de deur
<http://www.hnf.de>

Vanaf Arnhem is het ca 2 uur rijden via Dordmund over de A44 naar Kassel en vervolgens de afslag B480 naar Paderborn over de A33. Als u naar het station rijdt staat daar een stadsplattegrond. Vandaar is het nog enkele minuten rijden en eenvoudig te vinden.

Er is zeer veel te zien en zoals we gewend zijn van Duitsers is de accommodatie 5 sterren, net zoals de echte goede technische boeken, die komen ook uit Duitsland. Zij nemen de tijd om alles goed op te schrijven en te documenteren. Daar kunnen wij nog wat van leren. Zo ook is de Museum catalogus een waar naslag werk, maar liefst 175 pagina's dik.

Het museum is met steun van de firma Nixdorf opgezet en is een kolossaal gebouw, 4 verdiepingen hoog. Na 4 uur rondkijken heb je dan ook zoveel rekentuig gezien en zoveel nieuws opgenomen, dat je ontzag krijgt voor wat de mensheid allemaal ontwikkeld heeft op dit gebied. Het is niet alleen maar kijken naar objecten, doch er wordt overal in meerdere talen een zeer uitgebreide toelichting gegeven. Daarnaast is er ook veel uitleg over de historie van het rekenen. Goed voor de algemene

ontwikkeling. En er is zelfs gelegenheid om zelf met oude apparaten te rekenen, voorzien van een step-by-step toelichting. Zo kun je zeer instructief leren vermenigvuldigen en delen op diverse mechanische rekenmachines.

Wat is er zoal te zien:

- Het begint met de uitleg van allerlei letters en cijfers uit het verre verleden, Romeins, Arabische, vingergetallen, wiskundige geschriften op gevonden stenen, etc.
- Het aantal rekenlinialen dat te zien is, is weliswaar beperkt, doch er liggen wel een paar oude typen.
- De hele ontwikkeling van de rekenmachine wordt getoond. Van Schickard 1623 tot de zakjapanners.
- Er zijn van basis machines modellen in het groot nagemaakt, waarmee duidelijk te zien is hoe het allemaal werkt.
- Voor liefhebbers zijn er veel soorten typemachines te zien. Ook in deze branche heeft de inventiviteit hoogtij gevierd.
- Aan oude (buis) en nieuwe computers, een Apple, een IBM en natuurlijk een Nixdorf en snelle PC's ontbreekt het niet. Er staat een echte CRAY-1, het rekenbeest uit de jaren zestig.
- De catalogus geeft goede achtergrond informatie bij bovenstaande onderwerpen en besteedt ruim aandacht aan de pioniers van het rekenen,

Schickard, Pascal, Leibniz, Babbage, Siemens, Hollerith, Watson sr en jr, Turing, Zuse, Aiken, Eckerts, Mauchly, Neumann, Nixdorf.

- Er zijn ca 5000 objecten.
- Er is een bibliotheek en archief, doch dat heb ik nog niet bezocht. Mijn bezoek was van 12 tot 18 uur en toen nam ik niet veel meer op.
- Een restaurant is aanwezig.

Zo'n Museum kan alleen opgezet worden als er een grote geldschieter achter zit. In dit geval is dat Nixdorf. Doch dat alleen maakt nog geen goed museum. Wat mij vooral aansprak is de zeer educatieve aanpak van dit museum. De informatievoorzieningen en uitleg is uitstekend.

Ik kan het u aanraden en het is met de auto op een dag op en neer best te doen. Vooraf kunt u het deels bekijken op internet.

Als er liefhebbers zijn, kunnen we misschien samen gaan. Ik wil er nog wel een keer naar toe. We zouden het als gezamenlijke activiteit kunnen organiseren. Bel of email me.

Chris Hakkaart